

Lausunto Keliber Technology Hoikkaneva analsiimihiekan loppusijoituksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

KHALL 16.09.2024 § 208
321/11.01.00.03/2024

Valmistelija

ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi puh. 040 7393 977

Keliber Technology suunnittelee Hoikkanevalle analsiimihiekan loppusijoitusalueetta. Loppusijoitusalueen koko on noin 17,5 ha.

Ympäristön vaikutusten arviointiselostuksessa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaih-toehdoista, ympäristövaikutusten arvioinnista, tehdyistä selvityksistä ja tuloksista. Arvioitavat vaihtoehdot ovat VE0, VE1 ja VE2.

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Loppusijoitusalueesta rakennetaan noin kolmen hehtaarin alue hiekan loppusijoitusta varten, kenttärakenteet ja suotovesien viivytyksillä. Loppusijoitusalueen rakentaminen jatkuu vaiheittain, esimerkiksi noin 1–2 hehtaaria kokoisissa osissa. Loppusijoitusalueella muodostuvat suotovedet kootaan hankealueella olevaan viivytyksaltaaseen, josta ne johdetaan olemassa olevan ojan kautta Köyhäjokeen. Purkupiste on Voinevan kohdalla.

VE2: Loppusijoitusalueesta rakennetaan noin kolmen hehtaarin alue hiekan loppusijoitusta varten, kenttärakenteet ja suotovesien viivytyksillä. Loppusijoitusalueen rakentaminen jatkuu vaiheittain, esimerkiksi noin 1–2 hehtaaria kokoisissa osissa. Loppusijoitusalueella muodostuvat suotovedet kootaan hankealueella olevaan viivytyksaltaaseen, josta ne johdetaan purkuputkella Köyhäjokeen. Purkuputki yhdistyy Köyhäjoen rannalla sekoituskaivoon, johon johdetaan myös Päivänevan rikastamolta ja Rapasaaren louhoksen purettavat vedet.

Hanke sijoittuu Hoikkanevalle, joka on metsätalouskäytössä olevaa aluetta. Viereisellä alueella on turvetuotantoa. Lähin loma-asunto on noin 700 m etäisyydellä. Keliberin Päivänevan rikastamo on noin 2 km etäisyydellä alueesta.

Hankkeen vaikutukset vesistöön (Köyhäjokeen) arvioidaan olevan vähäistä. Köyhäjokeen johdetaan vuositasolla noin 11 000 m³ puhdistettua suotovettä. Vaikutukset vedenlaatuun, kalastoon ja kalastukseen arvioidaan jäävän vähäiseksi. Rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset ovat pöly, melu ja tärinä sekä visuaalinen häiriö. Hankkeen häiriövaikutukset ovat pitkäkestoiset, 10–15 vuotta.

Hankkeen aiheuttama raskaan liikenteen lisäys voi aiheuttaa melua, tärinää ja pölyämistä Kaustisen keskustassa. Kuljetuksia Kokkolasta Hoikkanevalle Kaustisen keskustan kautta on noin 24 kpl/päivä. Liikenneturvallisuus voi kokea muutoksia.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Minna Nikander

Esitys

Kunnanhallitus lausuntonaan toteaa:

YVA-selostuksessa on analsiimihiekka luokiteltu vaarattomaksi zeoliittipohjaiseksi hiekaksi. Käytännössä hiekka on kvartsipohjaista hienojakoista hiekkaa. Kvartsipohjaiset hiekat on Vna 769/2015 mukaan

kuitenkin luokiteltu syöpää aiheuttavaksi. YVA:n mukaan analsiimihiekkaa varastoidaan kaatopaikkamaisesti Hoikkanevalle ja "peitetään" kun on saavuttanut tavoitekorkeuden". Tämä tarkoittaa, että analsiimihiekkaa on peittämättömänä alueella tuntemattoman ajan, jolloin myös hiekan pölyäminen lähialueelle on hyvin todennäköistä. Mikäli analsiimihiekkaa varastoidaan kaatopaikkamaisessa rakenteessa, tulee hiekka myös peittää välikerroksin, ennen kuin se tavoittaa tavoitekorkeuden. Välipeitekerroksilla estetään turha pölyn leviäminen alueella.

Loppusijoitusalueen pohja- ja pintarakenteissa on huomioitava kaatopaikka-asetuksen mukaiset vaatimukset mm. tiiveysvaatimukset. Kun toiminta alueella päättyy on tehtävä lopulliset maisemointitoimet.

Analsiimihiekan loppusijoituspaikalla muodostuvalle suotovedelle on esitetty kaksi purkupaikkaa Köyhäjokeen, joista toinen sijoittuu sekoituskaivoon, johon johdetaan myös rikastamon ja Rapasaaren louhosten purettavat vedet. Molempien hankkeiden purkuvesien yhteisvaikutukset Köyhäjokeen tulee arvioida. Köyhäjoen virratessa myös happamien sulfaattimaiden läpi, tulee analsiimihiekan loppusijoitusalueelta tulevan veden pH säätää tarkasti, jottei jokiveden pH muutu. Köyhäjoen virtaaman ollessa ylivirtaama-aikana 8,2 m³/s ja alivirtaama-aikana 0,16 m³/s, voidaan todeta, että alivirtaama-aikana johdetaan noin 10 % lisää vettä Köyhäjokeen pelkästään analsiimihiekan loppusijoitusalueelta. Rikastamo- ja Rapasaaren louhosalueiden purkuvesien ja analsiimihiekan loppusijoituspaikalta tulevan veden yhteisvaikutus Köyhäjokeen tulee arvioida, kuten myös molempien vesien mahdollisten haitta-aineiden yhteisvaikutus tulee arvioida.

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa pinta- ja pohjavesissä vähintään hyvän veden tilan vuoteen 2027 mennessä, samalla vesien tila ei saa heiketä. Köyhäjoen tila on arvioitu kokonaisuudessaan tyydyttäväksi. Suurin kuormittaja Köyhäjoessa on fysikaalis-kemialliset muuttujat. Tavoitteen saavuttaminen vuoteen 2027 edellyttää analsiimihiekan loppusijoituspaikalta tulevan veden tehokasta puhdistamista. Mm. raskasmetallien vaikutuksesta Köyhäjokeen on arvioitu vähäiseksi. Alivirtaama-aikana vaikutukset ovat kuitenkin huomattavat, ja tämä tulee huomioida arvioinnissa. Mahdolliset pH vaihtelut voivat aiheuttaa Köyhäjokeen kohdissa, jossa on happamia sulfaattimaita, kasvavaa raskasmetallipitoisuutta.

Havainnekuvat muodostuvasta mäestä/kummusta ovat vaikeasti hahmoteltavia.

Kun analsiimihiekan loppusijoitustoiminta Hoikkanevalle on käynnissä ja Päivänevan rikastamo on käynnissä, muodostuu raskasta liikennettä vuosittain 7 000 yhdensuuntaista ja 14 000 meno-paluukuljetusta (vuorokaudessa 48 kuljetusta). Näistä on analsiimihiekkakuljetuksia 24 kuormaa vuorokaudessa. Kaustisen keskustan osalta, raskasliikenteen määrä kasvaa 8-12 %, jonka päälle tulevat vielä muu työmaaliikenne Hoikkanevalle. Raskasliikenteen kasvu on Kaustisen keskustassa huomattava liikenneturvallisuusriski.

Päätös

Hyväksyttiin.
